

Austagem Virumaa legendaarseid põllumajandusjuhte

Tore on ajalehtedest lugeda endistest majandusjuhtidest, maaelu edendajatest ning töö organiseerijatest. Mart Laar nimetas neid punaparuniteks, kuid ajalugu on vaataja nägu.

Nad panid inimesed maaelu armastama ja maarahva töökusega ehitati keskused, kus oli olemas kõik eluks vajalik: Vinni, Pajusti, Haljala, Laekvere jne. Ei olnud vaja eluaegseid pangalaene ega eurorahasid, ainult töotahet ja distsipliini. Töökätest puudust ei olnud, töötasu oli kõvasti üle keskmise ja kõigi mugavustega korteri üür taskukohane.

Õnneks on ka praegu tegusaid valdasid ja vallajuhte, kes pühendavad end elanike heaolule, aga enamik teenib raha, mitte rahvast. Vinni on tore väike alevik, kus kõik eluks vajalik. Loodan, et lubadus püstitada Heino Kallastele mälestusmärk ka teoks saab.

Naabermajandi esimehele August Lepasaarele paigaldati mälestuspink 100 a juubeliks. Kiitus rahvale ja vallavanemale.

Kahjuks paljud vallajuhid ei aktsepteeri valla ajalugu. Meenutage Energia kolhoosi esimehe Georg Suurmetsa elulugu ja saastust. Suurmets oli väga võimekas ja teotaheline majandijuht.

Ta oli suure haardega, kõrghariduse omandas kaugõppes. Korterelamute, pioneerilaagrite, puhkebaaside ehitus oli tema südameasjaks. Musta mere äärde ehitas ta korraliku puhkebaasi, kuhu lennutas tublid töötajad igal kevadel ja sügisel tervist kosutama.

Majandis sai tööd ligi 1000 inimest. Suure tulu andis abitootmine. Tema unistus oli ehitada korralik majandikeskus, aga nagu elus ikka, kõvadele tegijatele ihus hammast eestlaste kadedus.

Õnneks on Eestimaal toredaid majandikeskuseid, kus inimesed meeleldi elavad, ja elu muutuks veel kaunimaks, kui ka kohalikud ettevõtted panustaksid heaollu nagu endised majandid.

25 aastat tagasi käis linnarahvas maal tööl, nüüd aga on vastupidi: käiakse suures linnas ja kodust väga kaugel. Lapsed kasvavad vanematest eemal, ei näe töökate emade-isade eeskujut.

Tundub, et tänapäeval poliitikud panustavad rohkem euroliitu kui kaasmaalaste heasse tulevikku.

Ülo-Rein Märtin